

Nr 473.

Av herr **Johansson** i Tväråselet, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 266, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 266 angående stöd åt jordbruket föreslås särskilda åtgärder för befrämjande av jordbruket i Norrland. Därvid be-
röres även i välvilliga ordalag från Norrbottens läns producentförening
framställd anhållan om att medel måtte ställas till förfogande för vidtagan-
de av rationaliseringsåtgärder inom mejerihanteringen i länet.

Denna framställning anges i propositionen vara av art att komma
under omprövning vid fördelning av de medel ur jordbrukets prisregle-
ringsfond, som föreslås skola ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för stöd
åt det norrländska jordbruket. Sådana uppgifter som ifrågasätts att fyllas
av dessa medel äro emellertid omfattande nog. De ogynnsamma produktion-
förhållandena inom Norrbottens jordbruk och de knappa omständig-
heter, vari huvudparten av det norrbottniska jordbruksfolket lever, synas
emellertid motivera särskilda åtgärder av större omfattning.

Under hänvisning till den av mig vid 1937 års riksdag väckta motionen
nr 574 i denna kammare samt den därtill fogade promemorian angående
mjölkregleringen i Norrbotten, vill jag åter bringa i åtanke mitt därvid
framförda förslag. Den jämkning, som verkställdes i fråga om mjölkregle-
ringen till förmån för de nordligare länen, har otvivelaktigt verkat i riktning
att tillgodose kravet på ett för olika landsdelars behov ur ekonomisk och
social synpunkt mera rättvist sätt. För Norrbottens del synas emellertid
särskilda åtgärder välmotiverade. Det är obestriddigt att mejerikostnaderna
ävensom leverantörernas transportkostnader med nödvändighet måste bli
jämförelsevis höga när avstånden äro så stora som inom Norrbottens län.
Därför ligger även i öppen dag att stöd kräves ej blott för produktmjölken
utan att mjölkproduktionen i dess helhet måste stödjäs, därest en verklig
hjälp skall beredas Norrbottens jordbruk. Som nu är fallet kan på grund av
proportionerna mellan produktmjölk och konsumtionsmjölk i Norrbotten
prisutjämningsbidraget för produktmjölken vissa månader uppnå en storlek,
som i viss mån verkar missvisande och ger ett alltför gynnsamt intryck när
det gäller det stora flertalet leverantörer. Mejerihanteringen i Norrbotten
arbetar dock under synnerligen ogynnsamma förhållanden, bl. a. beroende
på att mejerierna i många fall dels ha så liten invägning, att driftskostna-
derna bli onödigt höga, och dels äro bristfälligt utrustade, varigenom pro-

dukttillverkningen försvåras. De små mejerierna hade säkerligen i de flesta fall sitt berättigande med hänsyn till vägar och transportförhållanden, som voro rådande för 30—40 år sedan, men de motsvara givetvis ej nutida fordringar, vare sig i fråga om utrustning eller driftsekonomi. En centralisering och rationalisering av de olika mejerierna på grundvalen av gemensam organisation skulle här bli av stor betydelse, även om de stora avstånden omöjliggöra sammanförande av mjölken till mejerier av en storlek, som möjliggör den bästa driftsekonomien. Även så bör övervägas, om ej skumningsstationer böra anläggas för att möjliggöra för avlägset boende att få avsättning för sin mjölk. Vidare torde ganska omfattande reparationer och nybyggnadsverksamhet samt maskinanskaffning böra företagas. Dessa rationaliseringsåtgärder i förening med inlösen och nedläggande av äldre mejerier äro nödvändiga och ofrånkomliga inom en snar framtid. De draga emellertid kostnader, som hårt skulle belasta det redan förut svårt betryckta norrländska jordbruket. Genomförandet därav förutsätter otvivelaktigt så väl att jordbrukarnas ekonomiska bärkraft stärkes som att särskilda medel i tillräcklig utsträckning ställas till förfogande som stöd för mejeriorganisationernas rationaliseringssträvanden.

Under åberopande av vad som ovan, i anslutning till från Norrbottens läns producentförening gjord framställning, anförts föreslås därför,

att riksdagen vid behandlingen av kungl. propositionen nr 266 angående prisreglerande åtgärder måtte uttala, att Norrbottens jordbrukare från de samlade prisutjämningsmedlen skola tillföras ett belopp motsvarande ett öre för kg avgiftspliktig mjölk att utgå på annat sätt än i form av prisutjämningsbidrag för produktmjölk eller, därest detta förslag ej anses lämpligt,

att ett belopp motsvarande ett öre för kg avgiftspliktig mjölk avsättes till en fond för Norrbotten att användas utan återbetalningsskyldighet för om- och nybyggnad av mejerier samt maskinanskaffning vilka medel må tagas i bruk, sedan erforderlig byggnadsplan, ritningar och kostnadsberäkningar m. m. upprättats av Norrbottens läns producentförening i samarbete med svenska mejeriernas riksförening och efter godkännande av statens jordbruksnämnd.

Stockholm den 23 april 1938.

Johan Johansson.